

Tisková zpráva, Brno, 13. června 2016

Nová propaganda je nebezpečnější. Využívá nekalé novinářské praktiky

Výrazný posun ve vnímání toho, jak funguje politická propaganda, ukazují výsledky analýzy prokremelsky orientovaných zpravodajských webů působících v Česku. Za podpory think-tanku Evropské hodnoty ji udělali politologové Masarykovy univerzity, kteří zmapovali články čtyř konkrétních portálů. Z analýzy plyne, že weby dávno nespolehají na prvoplánovou propagandu, ale pracují sofistikovaněji, přičemž jejich metody zásadně odporují žurnalistickým pravidlům. Z toho důvodu je lze hodnotit jako daleko nebezpečnější.

Specialisté Masarykovy univerzity podrobili zkoumání 2660 článků vydaných v průběhu března letošního roku, a to ze serverů Sputnik, AC24, Svět kolem nás a Parlamentní listy. Jde o portály, které podle odborníků šíří prokremelskou propagandu. Kritériem výběru byla rámcová čtenost článků, a proto nebyl zařazen známý server Aeronet.

„Obecně lze říci, že je jedno, zda se jedná o zpravodajství či komentáře, pomyslná hranice na těchto webech přestává existovat. Autoři používají emotivní figury nebo manipulativní techniky a například každý pátý článek vyjadřuje negativní emoci,“ sdělila Petra Vejvodová, specialista na propagandu z Katedry politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity.

Z čísel lze vyčíst, že se v jednotlivých textech objevovalo téměř ve 40 procentech svalování viny, v asi 34 procentech zveličování a fámy, v téměř 18 procentech neopodstatněné nálepkování a skoro osm procent zpravodajských článků obsahovalo názor autora, což by se nemělo stávat.

Všechno to dokládá špatnou novinářskou práci. Jednotlivé weby se téměř vůbec neuchylují k primitivní propagaci ve prospěch Kremlu nebo jeho představitelů. Nevyskytují se ani podvrhy fotek nebo videí, které si lidé s propagandou spojují nejčastěji. Zmíněné praktiky ale vytvářejí atmosféru nefunkčnosti stávajícího politického systému. Proruská náklonnost se projevuje hlavně ve stylu referování o tématech, takže například válečný konflikt na Ukrajině nebo v Sýrii jednotlivé weby relativizují.

Jako překvapivé výzkumníci hodnotí informace, které jim analýza ukázala v souvislosti s Parlamentními listy. Zatímco průměrně zkoumané portály odkazují na zdroje v 75 procentech případů, u tohoto média je to jen 40 procent.

„Parlamentní listy jsou vnímány jako přechod mezi seriózními médii a šedou zónou prokremelské manipulace. Podle našich dat jsou ale co do obsahu stejné jako například AC24 a s manipulativními technikami se u nich setkáváme dokonce častěji než třeba u Sputniku. Což je o to vážnější, že čeští politici je vnímají jako standardní prostor pro svoji prezentaci,“ doplnil politolog Miloš Gregor, druhý vedoucí výzkumu.

Nezávislá analýza vznikla na popud think-tanku Evropské hodnoty, který dlouhodobě sleduje aktivity proruské propagandy v Česku *„Závěr tohoto výzkumu je jednoznačný. Na datech lze prokázat, že Parlamentní listy nedodržují základní postupy žurnalistiky a ve velkém využívají manipulačních metod, proto je nelze považovat za médium,“* podotknul Jakub Janda, zástupce ředitele Evropských hodnot a šéf programu Kremlin Watch.

Téma, které bylo předmětem výzkumu specialistů Masarykovy univerzity, začínají také čím dál více sledovat české bezpečnostní složky. Ministerstvo vnitra před několika dny oznámilo vytvoření Centra terorismu a hybridních hrozeb, v jehož rámci bude působit také tým věnující se působení cizích mocností na českém území, které tak může data rovněž využít. V plánu brněnské výzkumné skupiny, jejíž aktuální analýza je k dispozici online na webu Academia.edu, je navíc tvorba dalších zpráv, tentokrát věnovaných sociálním sítím.